

העלאת המכסים היא הסיבה לפגישת נתניהו עם טראמפ [?] אך היא לא תעמוד במרכז

written by מאיר בן שבת | 07.04.2025

אין זה משנה אם סוגיית המכסים היא סיבה מספקת או רק תירוץ, כל פגישה עם הנשיא דונלד טראמפ, במיוחד בתקופה זו, היא הזדמנות לחיזוק מעמדה של ישראל ולקידום אינטרסים חיוניים שלה ולכן, אין לראש הממשלה את הפריבילגיה להחמיץ אותה.

נכונותו של הנשיא האמריקני לפגוש את ראש הממשלה מעכשיו לעכשיו, שמגיעה לאחר שורת הצעדים הארוכה שנקט לטובת ישראל בחודשיים הראשונים לכהונתו בבית הלבן, מחזקת את המסר ששני המנהיגים מבקשים להעביר: השותפות בין ישראל לארה"ב הדוקה יותר מתמיד.

ביקור נתניהו בווישינגטון ייערך בצילו של המאבק המתחולל על ההגמוניה העולמית ועם הכרזתה של מלחמת סחר בעלת השלכות מרחיקות לכת, על הכלכלה ועל המערכת הפוליטית הבינלאומית וכשהמזרח התיכון רחוק מיציבות ודרוך לקראת ההתפתחויות בסוגיית איראן, במערכה נגד החות'ים, במלחמה בעזה ובמצב הפנימי בתורכיה, בסוריה ובלבנון.

ניתן להעריך שסוגיית המכסים, העילה המוצהרת לביקור, תתפוס נתח לא גדול מזמן הפגישה. לטראמפ עניין כפול לסכס עניין זה לשביעות רצונה של ישראל. ראשית כדי לחזק את המסר באשר לאופן שבו ארה"ב מתגמלת את ידידותיה ושנית, כדי לעודד מנהיגים נוספים להיכנס למו"מ עם ארה"ב. הסכמה על תכנית משותפת שתביא לביטול מדורג של העלאת המכסים (כולה או חלקה הגדול) בתמורה לצעדים ישראליים, יכולה להיות נוסחת סיכום ריאלית.

תוך קישור בין הסוגייה הכלכלית למדיניות החוץ והביטחון, נתניהו יבקש להציב את ישראל בעמדה של מעצמה אזורית שתוכל לגבש קואליציה של מדינות מתונות נגד איראן והאסלאם הרדיקלי, למלא תפקיד מפתח בפיתוח הכלכלי והטכנולוגי ולסייע גם לקידום האינטרסים של אמריקה באזור.

ברוח נאומו האחרון בעצרת האו"ם, נתניהו יציע לטראמפ להרחיב ולהעמיק את "הסכמי אברהם" ולקדם את רעיון הפיכתו של המזרח התיכון, בעזרת ישראל ושותפותיה הערביות, לגשר שיחבר בין אסיה ואירופה, ישפיע על הסחר והכלכלה העולמית ועל רמת החיים של כרבע מאוכלוסיית העולם. לשם צריך לשאוף, אך עוד חזון למועד.

במוקד הפגישה יעמדו סוגיות איראן ועזה. טראמפ הבהיר במספר הזדמנויות כי הוא מעדיף להגיע לפתרון הסכמי עם טהראן על פני פתרון צבאי. הוא אף הזהיר: "אם הם לא יעשו עסקה, יהיו הפצצות מהסוג שהיא [איראן] מעולם לא ראתה בעבר". לאיומיו הפעם נלוו צעדים מעשיים במסגרת תיגבור דרמטי של הכוחות האמריקניים, שפועלים גם לצימצום האיום החותי על נתיבי

הסחר הימיים, אך בעיקר משדרים איום ברור ומוחשי נגד איראן.

ואולם, למרות זאת ההנהגה בטהראן טרם מצמצמה. האיראנים מציבים תנאים ומסרבים לקיים משא ומתן ישיר כדרישת וושינגטון ומעבירים גם מעבירים מסרים מאיימים כדי להרתיע מפעולה צבאית נגדם. ההנהגה באיראן מבינה שההסכם שטרומפ מעוניין לדחוק אותה אליו, הוא כזה שיגלגל לאחור את התקדמותה הגרעינית, ישלול את יכולותיה לפתח נשק גרעיני, יגביל אותה בתוכנית הטילים, יגבה ממנה מחיר יקר על הפעלת אירגוני "פרוקסי", לא יהיה מוגבל בזמן ויכלול פיקוח אפקטיבי ואמצעי ענישה אוטומטיים. התנהלותה מיועדת למשוך זמן ולכרסם בעמדה האמריקאית. כזכור, הדו"ח האחרון של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, הצביע על ההתקדמות האיראנית בתוכנית הגרעין ועל הכמות המדאיגה של האורניום המועשר (ברמה של 60%) שברשותה, שכדבריו של המנכ"ל גרוסי [2] "אין מדינה לא-גרעינית שמייצרת כמויות כאלה". שעון החול מול איראן, איפוא, אוזל והולך ועל הרקע הזה [2] תיאום הדוק בין ישראל לארה"ב, בדרג המדיני והצבאי [2] חיוני יותר מתמיד.

אשר לרצועת-עזה, נתניהו יעדכן בנוגע למהלכים הצבאיים, יבהיר כי הם מיועדים להגביר את הלחץ על הנהגת חמאס להיענות לדרישת ישראל בנושא החטופים, ובד בבד גם להכשיר את הדרך לתמרון הגדול אם חמאס יתמיד בסירובו.

ראש הממשלה ידגיש את מחוייבותו להשגת כל מטרות המלחמה, יבהיר כי היעד הוא פירוז מלא של רצועת עזה מיכולות צבאיות, יביע תמיכה ביוזמת טראמפ להגירה מרצון של פלסטינים מהרצועה ויציע לפתוח ערוצי תיאום בינה לבין גורמי הממשל הרלוונטיים.

בהתייחס לסוריה, יש להניח כי נתניהו יבקש לאשרר את תמיכת טראמפ בהמשך הנוכחות הצבאית הישראלית בתוך השטח הסורי ובפעילות ההתקפית למניעת העברתם של אתרים אסטרטגיים לשליטת כוחות זרים (לרבות תורכים).

נתניהו יציג כצורך צבאי ישראלי גם את קיבוע נוכחות צה"ל בחמש הנקודות לאורך גבול לבנון, כדי למנוע התבססות מחדש של חיזבאללה. פרק הזמן שחלף מאז סיום הלחימה בזירה זו ותנאי הסיום שלה, אינם מאפשרים נטילת סיכונים מצד ישראל.

הנורמליזציה עם סעודיה תצטרך להמתין עד לסיום המלחמה בעזה. מבחינתה של ישראל, אין זה רק בגלל ההשפעה השלילית של המלחמה על הרחוב הערבי, אלא כעניין עקרוני [2] לכונן הסכמי שלום מתוך עמדת עוצמה.

המאמר התפרסם בישראל היום, בתאריך 07.04.2025.